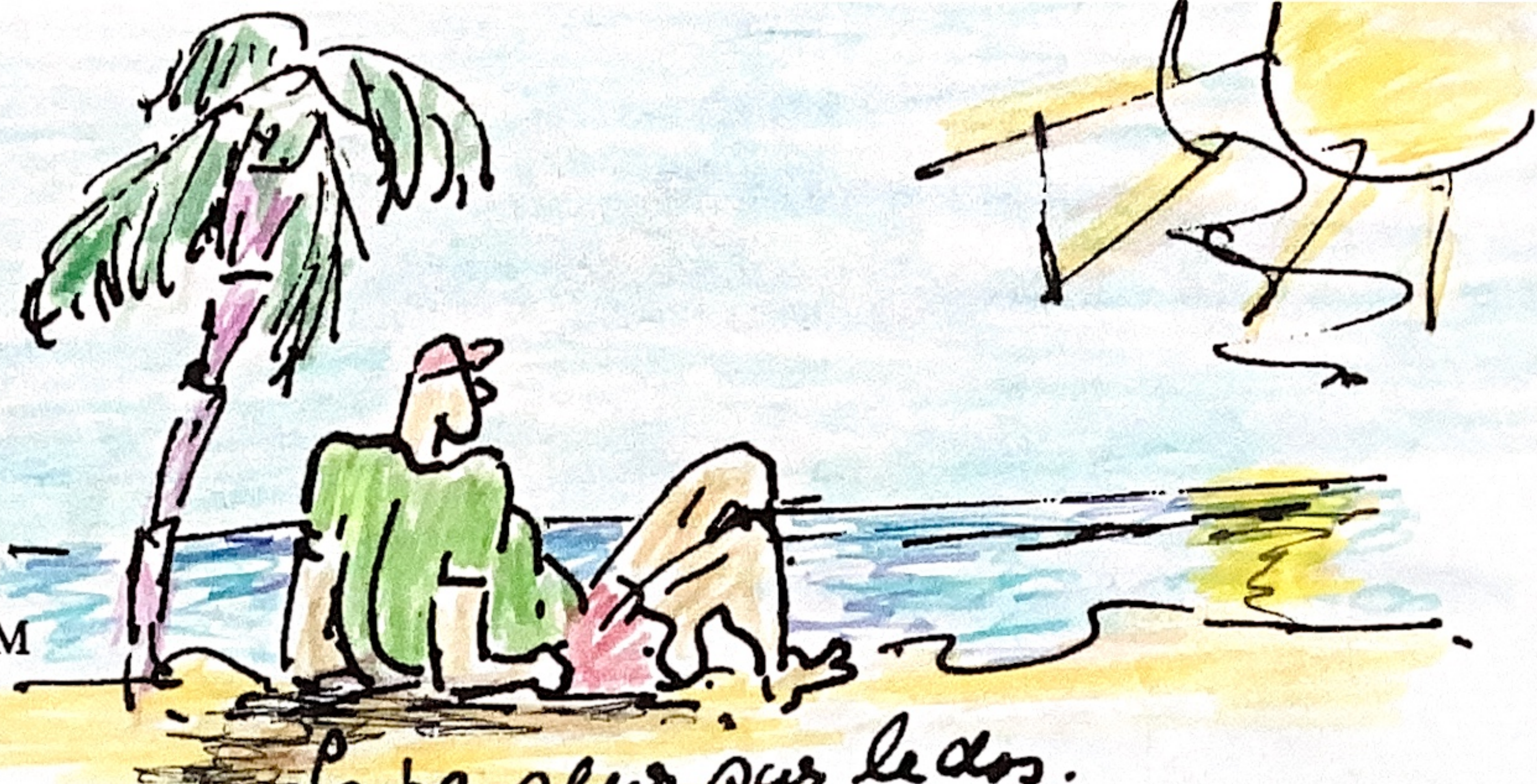

Dr. H.D. Bakker
Angsteloord 34
1391 EG ABCOUDE

mr. A.D. Dirkzwager
Keizersgracht 702D
1017 EV AMSTERDAM

23 januari 1998

Beste Henk,

Le penseur sur le dos.

om te kunnen denken behoeft ie
niet in zo'n onnatuurlijk houding te
zitten, die Rochin bedacht heeft, maar
zelfs!

In 1980 ontving ik van ene mr. Adrianus Dirkzwager een nieuwjaarsbrief waarin stond: 'Lali Djiwoh', hetgeen javaans is voor: 'Vergeet Uw Ziel'. 'Hoe kan dat?', vraagt hij zich af. Als je in 1997 drie en halve maand gekluisterd bent aan een ziekenhuisbed, dan heb je tijd om na te denken. Onder normale omstandigheden, wanneer je gezond bent, bepaalt je geest de plaats op aarde waar je wilt toeven hetzij een museum hetzij in een winkelcentrum of waar dan ook. Echter wat ik al zei, gekluisterd aan een ziekbed, bepaalde mijn lichaam 'the whereabouts' van mijn persoon. Tegen wil en dank heb ik 3½ moeten kijken naar de twee torens van Abcoude en heb Abcoude bij storm, regen en zonneschijn, Abcoude bij dag en nacht, en bij zonsopgang en- ondergang geobserveerd. Dan ga je wel nadenken over het fenomeen **lichaam en ziel** (body and soul) en haar interactie. Ik durf te beweren dat alle lichamen min of meer hetzelfde zijn, maar dat het de ziel, zijnde naar mijn mening 'de geest oftewel de geestelijke vermogens', is die ieder mens op zichzelf uniek maakt en zich daarmee onderscheidt van de andere exemplaren mens. In het ziekenhuis heb ik ervaren dat het lichaam zijn invloed aanwendt in het 'heden en nu', terwijl de ziel zich occupeert met het verleden met behulp van de herinnering en met de toekomst al plannen makend.

Zou misschien de betekenis van de spreuk: 'Lali Djiwoh' een raadgeving kunnen zijn om te genieten van het heden (Carpe Diem) en wees niet gepréoccupeerd met welke besognes dan ook, want anders mis je de ware schoonheid van de zonsopgang die de beklimmers van de vulkaan te wachten stond. Helaas is Janus Dirkzwager overleden en kan ik mijn bevindingen over dit onderwerp niet meer met hem delen, maar wel met degenen aan wie ik verkies deze brief te versturen. .

Tot zover het officiële gedeelte. 't is wel onafzienbare
lang deze brief! Ik denk vaak terug aan onze
schachtelijke wisselingen in 't AHC. Het is goed dat
ik daar heb geleefd, want anders kwam je ook nooit
af. Hoe gaat het met je vrouw? Zoetelijk! Ik
hoop wel dat ze 200% geniet van haar goede
dagen. Uit je verhalen begrijp ik dat ze dat kan.
Abcoude staat vermeld in de precieze zin in dit.

schrijven, maar dat wil niet zeggen dat
ik je op de fiets kom opzoeken.

Medisch bulletin: Hij heeft goede trek in eten;
ontlasting goed, iets minder consistent dan
voorheen, maar dat is te verwachten met 60 cm
verlies van de dunne darm.

Ze hebben dus wel kronkels uit mijn darmen
gesneden, maar niet uit mijn hersen.

Dus ik ben nog "onversneden" mijzelf.
De Conzolaand pensvrouw heeft mij toegestaan
therapeutisch te werken. Werken als penning.
Velen worden doodziek van het werken, tenzij het
je roeping is geworden; zoals als Albert Schweitzer
in Lambaréne. Wat een Soepsooi in de wereld.
Op dit moment kunnen we wel 10 000 Albert
Schweitzers gebruiken. Penaf pleuter.

Voor vandaag. Ik'll meet again en ik
weet ook waar; in ABC land.

je proet

Jack D. Dijk

Mr. A. Dirkzwil (1888-1983)
Louise de Colignylaan 161
3062 H E ROTTERDAM

Januari 1980.

Lali Djiwoh

Deze nieuwjaarsbrief richt ik tot allen, die ons hun goede wensen voor dit nieuwbegonnen jaar hebben gezonden of toebedacht.

Volgens de Juliaanse tijdrekening begon ook op 1 januari 1979 weer een nieuw jaar en dat noemden wij toen vol verwachting "Het Nieuwe Jaar."

Omstreeks dien tijd ontvingen wij evenals thans van zeer velen "goede" en zelfs "beste" wensen voor het toen aanstaande jaar. Dat nieuwe jaar veranderde ongemerkt - want langzaam werd het later - in het oude jaar en thans leven wij in 1980.

Maar wat ons in alle goede en beste wensen dan nog kon worden toegewenst werd niet medegedeeld. Dat was ook niet zo gemakkelijk. Want op den leeftijd dien wij langzamerhand hebben bereikt valt er niets meer te wensen dan één onuitsprekbare wens voor het naderende einde.

Volgens de oude Romeinen was hij, die niets meer te wensen had, gelukkig en het is dit stadium dat ik nu langzamerhand heb bereikt op mijn 91 ste levensjaar.

Iedere lezer van deze mijne jaarbrief zal zich afvragen wat de betekenis is van de woorden, die aan het hoofd van deze brief staan. Op die vraag kan ik geen antwoord geven, want de diepere betekenis ervan heb ik nooit kunnen doorgronden, hoewel de inhoud ervan mij heeft geboeid vanaf het ogenblik dat ik ze las.

Lali djiwoh, letterlijk vertaald "vergeet uw ziel.". Deze twee woorden in de zo fraai klinkende, sonore, Javaanse taal, las ik in 1915 op de overnachtingspondok, de berghut, aan de voet van het Ardjoena-Welirangebergte op Oost-Java.

Ik overnachtte daar en in het holst van de nacht besteeg ik met één van mijn vrienden de vulkaan. Ruim een uur voor zonsopgang waren wij boven en bij het opgaan van de zon zagen wij de slagschaduw van de toppen van het dubbelgebergte op het wolkendek ver beneden ons, dat zich over het dal uitstrekte.

Lali djiwo: vergeet Uw ziel. Hoe kan dat?

Vergeeten is een macht, een in ons werkende kracht, onafhankelijk en vaak tegen onze wil ingaande. In ieders leven zijn gebeurtenissen voorgekomen, waarbij men achteraf beschouwd onjuist heeft gehandeld. Zulke gebeurtenissen, zulke feiten blijven steeds in ons geheugen gegrift, hoe gaarne wij ze ook zouden willen vergeten.

Anderzijds zijn er feiten uit ons geheugen verdwenen, feiten waarvan anderen wellicht denken dat het onbegrijpelijk is, dat die in ons leven geen rol meer spelen, doch wij vergaten ze.

Lali djiwoh, het leven, mijn leven ging door. Vele jaren heeft de diepere inhoud van deze woorden mij tot nadenken gestemd. Wat betekenen die woorden? Ik weet het niet. Zal ik het ooit weten?

Bij de jaarwisseling komt bij iedereen de neiging op zich rovenschap te geven van wat hetgeen in dat jaar is geschied.